

Personāla sertifikācija - kompetences garants.

PSI GRUPA

Andris Maurāns valdes priekšsēdētājs
Iveta Putne PSI Sertifikācija vadītāja

Darbinieka kvalifikāciju pamatā raksturo zināšanas un prasmes. Daudzām vienkāršām profesijām pietiek ar pamatskolas izglītību, savukārt, citām nepietiek pat ar augstāko. Otrs, ne mazāk svarīgs kompetences kritērijs ir prasmes, kas raksturo darbinieka spēju pielietot savas zināšanas. Bez jau minētajiem kritērijiem dažkārt personāla atlases kritērijos priekšplānā izvirzās darbinieka personiskās īpašības – spēja komunicēt ar klientu, atbildības sajūta vai lojalitāte.

Cik daudzi darba devēji, būdami vienas jomas speciālisti, spē skaidri definēt kompetences kritērijus visiem saviem darbiniekiem? Reglamentētajā sfērā ir vienkāršāk - valstiski nozīmīgās jomās atbildīgo darbinieku kompetences kritērijus nosaka likumdošana. Bet ko darīt nereglamentētajās jomās? Lielu palīdzību personāla daļas darbiniekiem speciālistu kvalifikācijas prasību noteikšanā sniedz Profesiju standartu reģistrs, kur var atrast prasības kvalitātes vadības sistēmu vadītājam, bet neatradīsīm prasības vides pārvaldības sistēmu vadītājam.

Vēl jāņem vērā tas apstāklis, ka katrs dokuments, tai skaitā profesiju standarts, ir veidots uz noteiktas zināšanu bāzes, varbūt paredzēts ļoti šauram mērķim un tas var novecot. Piemēram, Vides pārvaldības speciālista profesijas standarts tika veidots pamatā orientējoties uz valsts un pašvaldības iestāžu vajadzībām un tajā ir iekļautas prasības darba aizsardzības jomā, kas atbilstoši pašreizējai likumdošanai viennozīmīgi attiecas uz darba aizsardzības speciālistu kompetenci.

Līdz ar to vienmēr paliks daudzi atbildīgi posteņi uzņēmumos un iestādēs, kuru pienākumu izpildei nepieciešamo kompetenci nāksies izstrādāt pašiem. Visbiežāk tas būs personāla daļas vadītājs, kuram nāksies uzņemties atbildību pateikt, kas konkrēti jāzina un jāprot medicīnas laboratoriju vadītājam, vides pārvaldības sistēmu vadītājam vai pārtikas nekaitīguma nodrošināšanas speciālistam.

Otra problēma, ar ko ikdienā saskaras Personāla daļas darbinieki, ir divu pretrunīgu prasību apmierināšana. Darba devējs vienmēr gribēs, lai pie viņa strādā viskompetentākie cilvēki, bet par viszemāko algu. Savukārt, darba ņēmējus interesē pārdot savu, ne vienmēr, augsto kompetenci par vislielāko cenu. Bieži vien orientēšanās uz šīm galējībām arī rada lielu daļu problēmu personāla atlases jomā. Par noteiktu kompetenci ir jāsaņem adekvāts atalgojums, taču kā uz CV un izglītības dokumentu vai pat intervijas pamata pārliecināties par pretendenta reālo kompetenci un atbilstību piedāvātajam amatam?

Šī raksta mērķis nav iztirzāt visas iespējamās problēmas, kas saistītas ar darbinieku atlases un atbilstības novērtēšanas jautājumiem, bet gan norādīt uz pagaidām nepietiekoši plaši izmantotajām neatkarīgajām personāla kompetences apliecināšanas iespējām. PSI Grupa jau vairāk kā 7 gadus palīdz abām darba tirgū iesaistītajām pusēm veiksmīgi pārvarēt minētās problēmas, uzturot personāla sertifikācijas shēmas sekojošās jomās:

- Kvalitātes sistēmas vadītājs
- Vides pārvaldības sistēmas vadītājs
- Kvalitātes un/vai vides sistēmas iekšējais auditors, auditor, vadošais auditors
- Pārtikas nekaitīguma nodrošināšanas sistēmas (HACCP) vadītājs
- Pārtikas nekaitīguma nodrošināšanas sistēmas (HACCP) auditors
- Laboratorijas kvalitātes sistēmas vadītājs

- Laboratorijas kvalitātes sistēmas auditors
- Dzeramā ūdens mikrobioloģiskās testēšanas speciālists
- Medicīnas laboratorijas kvalitātes sistēmas auditors
- Bīstamo iekārtu eksperts

PSI Sertifikācija savas darbības laikā ir izsniegusi personāla kompetenci apliecināto sertifikātus vairāk kā 1000 speciālistiem. Katru gadu tiek strādāts pie jaunu sertifikācijas shēmu izveides. Pašlaik sadarbībā ar Skandināvijas valstu kolēģiem strādājam pie paraugu ņēmēju sertifikācijas shēmas un apmācību programmas izstrādes. Savukārt, pagājušajā gadā tika akreditēta LATAK kvalitātes un vides iekšējo auditoru, auditoru un vadošo auditoru sertifikācijas shēma, jo pēdējos gados ārējie pakalpojumi vadības sistēmu iekšējo auditu veikšanai kļūst arvien pieprasītāki.

Iekšējais audits tiek uzskatīts par vadības sistēmas pilnveides instrumentu. Diemžēl lielai daļai Latvijā sertificēto uzņēmumu iekšējā audita efektivitāte ir ļoti zema, kas ir tuva minimālo standartu prasību formālai izpildei. Lemesli tādai situācijai ir daudzi, bet šoreiz ir vērts runāt tikai par diviem no tiem. Pirmais ir augstākās vadības neizpratne par iekšējā audita mērķiem un uzdevumiem, kas pamatā izriet no sistēmas vadītāja nespējas nodemonstrēt iekšējā audita efektivitāti problēmu identifikācijā un novēršanā.

Otrais iemesls ir saistīts ar iekšējo auditoru kvalifikāciju, ko daudzos gadījumos varētu gribēt daudz augstāku. Samērā tipiska ir situācija, ka par iekšējiem auditoriem kļūst darbinieki, kas nav piedalījušies sistēmas izveides procesā. Līdz ar to viņiem nav zināma sistēmas izveides stratēģija, sistēmas uzbūves principi un apsvērumi, nemaz nerunājot par to, ka neviens viņiem nopietni nav izskaidrojis ne standarta prasības, ne arī viņu darbības mērķi.

Piesaistot auditorus no malas uzņēmums var iegūt neitrālu, līdz ar to objektīvāku vērtējumu par savas vadības sistēmas uzbūvi un darbības efektivitāti, kā arī plašāku ieskatu par iespējamo pilnveidojumu jomām. Taču šādu pievienoto vērtību sniegs tikai pieredzējis un prasmīgs auditors. Kā nekļūdiēties auditoru izvēlē, kā nepārmaksāt par sniegto pakalpojumu? Bez auditoru kompetences novērtējuma - sertifikācijas šie jautājumi vienmēr paliks atklāti.

PSI Sertifikācija pakalpojums ietver:

- Kvalifikācijas prasību izstrādi un saskaņošanu ar visām ieinteresētajām pusēm
- Apmācības programmu un mācību iestāžu izvērtēšanu
- Pretendentu eksaminācijas prasību izstrādi
- Neatkarīga eksaminācijas procesa nodrošināšanu
- Sertificētā personāla reģistra uzturēšanu

PSI Sertifikācija ar savu pakalpojumu uzņemas atbildību, pirmkārt, par to, lai sertificētajiem speciālistiem būtu noteiktas visas būtiskās kompetences prasības un nepieciešamības gadījumā tās tiktu savlaicīgi aktualizētas, otrkārt, lai sertificētie speciālisti būtu atbilstoši apmācīti un treškārt, lai viņi savas zināšanas un prasmes būtu reāli apliecinājuši neatkarīgas eksaminācijas ceļā. PSI Grupa uztur sertificēto speciālistu reģistru un uzrauga sertificēto speciālistu darbības atbilstību sertifikācijas noteikumiem. Savukārt speciālistu resertifikācija garantē to, ka speciālists turpina strādāt sertificētajā jomā un nepārtraukti pilnveido savu kompetenci un prasmes.

PSI Grupa personāla sertifikācijas pakalpojuma kvalitāti un objektivitāti apliecina DNV izsniegtais kvalitātes vadības sistēmas sertifikāts atbilstoši ISO 9001:2000 prasībām un LATAK akreditācija vairākām personāla sertifikācijas jomām atbilstoši ISO 17024:2005 prasībām. PSI Grupas izsniegto sertifikātu nozīmību apliecina lielais resertifikācijas pretendentu skaits un noslēgtie sadarbības līgumi ar itāļu un lietuviešu kolēģiem par PSI Grupas sertifikācijas shēmu uzturēšanu Itālijā un Lietuvā.